

ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ
THE INSTITUTE FOR LITERATURE AND ART
11000 БЕОГРАД
Краља Милана 2

Поштовани,

Поводом дописа упућеног научној заједници од стране дела запослених у Институт за књижевност и уметност у Београду (у даљем тексту: ИКУМ) и најављеног штрајка упозорења, лично и академско достојанство ми налаже да овим путем упутим одговор на низ изречених неистина и на покушај манипулисања чињеницама у циљу дезавуисања јавности.

Из мени непознатих разлога, ише од месец дана, упорно се понављају неистините тврдње о наводној незаконитој смени бившег директора др Бојана Јовића, незаконитим и штетним радњама новог састава Управног одбора, те притисцима и застрашивању запослених од стране руководства ИКУМ-а.

Злоупотребљавају се, зарад личних интереса, дневнополитичка дешавања у нашој држави, те се истиче да је разрешење бившег директора ИКУМ-а и све наведено у допису последица њихове подршке протестима током 2025. године.

Истине ради, морам истаћи да је за време мандата бившег директора др Бојана Јовића, истекла акредитација ИКУМ-а (9. јуна 2025.), што је за последицу имало, поред осталог, губитак формалних услова за финансирање од стране државе, а на концу, постојала је реална опасност да сви запослени остану без фактичке дозволе за рад и свега што проистиче из тога. Кренимо редом, јер желим да истакнем чињенице које су довеле до овакве ситуације.

ИКУМ је поднео захтев за акредитацију 18. априла 2025. године иако је крајњи рок био 9. март прошле године. Тек 1. јула из Одбора за акредитацију стиже документ о техничким недостацима које се односе на број научника. Суштина те примедбе се односила на нејасан статус истраживача. Готово сви истраживачи су у том тренутку били ангажовани на одређено време, а чак двадесет и четворо младих колега је имало уговоре који истичу 31. 12. 2025. године. Дакле, скоро половина истраживача (од којих су 13 доктори наука, већина, чак 8, ангажованих од 2018.) није имала регулисан радноправни статус. Ово је онемогућило акредитацију за период до 2030. године. ИКУМ у том тренутку није имао довољан број запослених на неодређено време, који би представљали гаранцију да ће научни планови бити реализовани у планираним роковима. Ово је одговорност претходног директора. Он је могао са поменути колегама, којима се радни однос продужавао сваке године, почев од 2018, да закључи уговоре о раду на неодређено време или на одређено време, на три или четири године, за статус истраживача приправника и сарадника, како предвиђају Закон о науци и истраживањима и Закон о раду. Бивши директор, из непознатих разлога, никада није решио поменути проблем.

За време мандата претходног директора сви запослени у ИКУМ-у били су ускраћени за износ од приближно 300 евра на годишњем нивоу, а који им припада по уговору о финансирању са Министарством науке технолошког развоја и иновација. Само повремено последње две године и без икакве правне одлуке по личној одлуци

ПИБ: 101821786

Матични број: 07032668

www.ikum.org.rs

ikum@ikum.org.rs

Комерцијална банка: 205-67133-61

Трезор: 840-59723-21

Тел/факс: 011/2686-036

Телефон: 011/3065-510

ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ
THE INSTITUTE FOR LITERATURE AND ART
11000 БЕОГРАД
Краља Милана 2

појединцима би била плаћена котизација или по усменој изјави да се снађемо у оквиру 150 или 100 евра. Такође, у том периоду ова средства нису стављена на располагање свим истраживачима за путовања, котизације претходних година, у пуном износу.

Када, како и у које сврхе је овај новац потрошен, покушаћемо да утврдимо у наредном периоду, а у случају постојања правног основа овим питањем бавиће се и надлежни органи. Од 1.8.2025. године распоредила сам средства на једнаке делове свим запосленим истраживачима у форми Одлуке о распоређивању средстава ДМТ2.

Сви напред набројани проблеми и недостаци отклоњени су током прва три месеца мог вршења дужности директора 2025. године, након смене др Бојана Јовића, што је за резултат имало добијање акредитације 21. октобра прошле године.

Мој приоритет била је акредитација и закључивање уговора о раду на неодређено време са свим запосленим научницима и са 24 млада истраживача, уз низ пратећих планова који су део акредитационог материјала. Донето је девет правилника, уведени карнети, информатор о раду ИКУМ, низ обавезних апликација и пријава којих није било.

Научно веће је искључиво стручни научни орган и његов статус и надлежности јасно су дефинисани Законом о науци и истраживањима (члановима 66. и 67.), где су јасно наведене све надлежности.

Предлогом новог статута, који има исте или сличне одредбе као и статuti других сродних научних институција у Србији, Научно веће задржава све надлежности које прописује Закон о науци истраживањима (бави се питањима избора у звања, научним питањима, рецензијама...), док се новим саставом овог тела омогућава транспарентније и правилније одлучивање о питањима из његове надлежности. Научно веће има тринаест чланова, од чега је дванаест у звању научног саветника и једног члана из реда виших научних сарадника по моделу сениоритета и конституисано је 18. марта 2026. године. Изабрана је председница и заменица Научног већа. На овај начин Научно веће треба да преузме пуну одговорност за стручна питања, због искуства, знања и звања његових чланова, а прва редовна седница је заказана за 26. март 2026. путем видео конференције како је то желео већи део чланова НВ. Лично сматрам да то није добар облик рада, али нисам се мешала у одлуке председнице НВ и актуелног Пословника о раду НВ.

Формирање Научног већа у којем учествују скоро сви запослени извршено је статутом из 2017. године, који је усвојио Управни одбор чији сам и сама била члан. То је била нужна последица смене генерација и тада је, упркос противљењу тадашњег директора колеге Бојана Јовића, наведено да сви научни сарадници улазе у састав већа. Тада то није било предмет расправа и јавних прогона и сви су били сагласни да, по закону, за доношење и измену статута јесте надлежан Управни одбор. Компаративном анализом састава Научних већа бројних института јасно уочавамо да научно – истраживачке организације, када пређу одређен број запослених, а сада је то готово шездесет истраживача у ИКУМ-у, усвајају модел једне врсте изборног Научног већа.

Тај модел подразумева да ће у већу бити они који имају највиша звања, адекватно знање и искуство да на најбољи начин одређују стратегију рада ИКУМ-а. Уместо скупа скоро

ПИБ: 101821786

Матични број: 07032668

www.ikum.org.rs

ikum@ikum.org.rs

Тел/факс: 011/2686-036

Телефон: 011/3065-510

Комерцијална банка: 205-67133-61

Трезор: 840-59723-21

ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ
THE INSTITUTE FOR LITERATURE AND ART
11000 БЕОГРАД
Краља Милана 2

свих запослених истраживача усвајамо изборни модел. Сабирање и дијалог свих запослених су увек драгоцени, а два таква скупа су одржана у септембру прошле и јануару ове године и то ће бити пракса и у будућности, као што је и на другим институтима.

Подсећамо да претходни сазив Научног већа, за време мандата претходног директора, није одржао ни једну седницу уживо, од краја фебруара до краја јула 2025. године. Седнице чак нису одржаване преко неке електронске платформе, већ је све било у форми дописних седница, што управо указује на нетранспарентност одлучивања и однос бившег директора према овом телу, које се сада наизглед брани од мене и Управног одбора.

Нови Статут предвиђа именовање руководиоца Одељења, јер ниједан руководиоца од 2020. године нема одлуку о именовању, опис надлежности, па тиме ни одговорност руководиоца није правно регулисана. Наведено је важно јер руководиоцима Одељења треба да буде исплаћен додатак на основну зараду, али без и једног документа правне природе којим се доказују њихова именовања или распоређивања на додатне радне обавезе. Сходно томе, руководиоци Одељења су до сада примали додатак на зараду без правног основа и јасних надлежности. Тај део се уређује Статутом и потом Системтизацијом радних места и Правилником о раду.

Важно је напоменути да је План рада ИКУМ-а 2025–2030. године који подразумева оснивање нових одељења усвојен управо на седници Научног већа у октобру месецу 2025, те нема говора о томе да се било шта ради мимо расправе и консултација са истраживачима који раде у Институту. Тако је новим Статутом предвиђено оснивање Одељењ за средњовековну књижевност и историју уметности што је усвојено планом до 2030. године.

Без намере да стручну и научну јавност даље оптерећујем детаљима нашег досадашњег рада морам да истакнем да наводи о урушавању Института за књижевност и уметност нису тачни и представљају злонамерне клевете, јер наспрам неаргументованих тврдњи из дописа који је упутио део запослених, стоје чињенице које доказују супротно.

У досадашњем периоду ново руководство је успело да унапреди часопис *Књижевна историја*, који је сада на званичној страници Харварда. Објављена су и три броја за 2025. годину, пошто до 1. августа није објављен ниједан број овог научног часописа М23 категорије. Као партнер са Универзитетом у Стразбуру, ИКУМ је сада аплицирао за најпрестижније фондове Европске уније за пројекат који повезује наше писце у дигиталном свету. У новембру се организује научни скуп *Италија – Балкан (дис)континуитет односа кроз векове* са Универзитетом у Пескари, као и низ других активности којима се подиже академски углед Института. Одговорно тврдим да од 1.8.2025. до данас није одложен ни један научни скуп, сви зборници и монографије који су били спремни за штампу су одобрени и одштампани, али упркос томе резултат наше издавачке делатности за 2025. годину је био 44%. Дакле, ова чињеница указује на нужне реформе и бољу организацију институције која има 59 истраживача и сада одобрених 5

ПИБ: 101821786

Матични број: 07032668

www.ikum.org.rs

ikum@ikum.org.rs

Тел/факс: 011/2686-036

Телефон: 011/3065-510

Комерцијална банка: 205-67133-61

Трезор: 840-59723-21

ИНСТИТУТ ЗА КЊИЖЕВНОСТ И УМЕТНОСТ
THE INSTITUTE FOR LITERATURE AND ART
11000 БЕОГРАД
Краља Милана 2

приправника са позива Бирам науку. Свим руководиоцима је понуђено да саставе опис приправника истраживача, али су три руководиоца то одбила. Према томе, ИКУМ ради у пуном капацитету са свим облицима подстицаја за нове истраживаче и у смеру научних резултата највиших категорија.

Нажалост морам да саопштим да је у току финансијска ревизија пословања ИКУМ за претходних пет година јер је реч о милионским износима новца за које је надлежно Министарство наложило да се утврди порекло. Управни одбор ИКУМ се обратио министру академику Бели Балинту са дописом да се ти износи врате у буџет ако су остали из претходних година сматрајући да је тиме општећен буџет Републике Србије и цео УО је гласао једногласно за ту одлуку укључујући колегу Бојана Јовића који је члан УО од краја септембра 2025. године. На основу дописа министра Балинта у току је провера порекла новца и наведена финансијска ревизија.

У Београду,
23.3.2026. године

Институт за књижевност и уметност

в. д. директора Светлана Шеатовић